

Ajankohtaista kiertotalousasiaa

Anna-Maija Pajukallio & kumppanit
ympäristöministeriö

9.6.2020 Jätealan strateginen yhteistyöryhmä, Skype

Sisältöä

- Kiertotalousohjelman verkkoaiivoriihi
- Jätelaki-HE-luonnos
- Akkuja ja paristoja koskeva EU-säätely
- Hongkongin yleissopimuksen ratifiointi
- Muovitiekartan pilotointi- ja kokeiluhankkeet
- Kesätävä jätteiden hallinta Venäjällä -hanke

Kiertotalouden edistämishjelma

<https://www.ym.fi/Kiertotalousohjelma>

OSALLISTU VERKKOAIVORIIHEEN!

<https://www.strategydialog.com/c0ae1100-3485-4e87-9d72-64982a5fb7a3>

Jätelaki-HE-luonnoksen lausuntokierros

- 5.6. mennessä 261 lausuntoa
  - Suosituimmat teemat: kuljetusjärjestelmä ja tuottajavastuu
  - Lausuntoja antaneet yrityksistä etenkin kuljetusyrittäjät ja kaupan alan yritykset
- Kannatetaan laajasti
  - Yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystavoitteita ja erilliskeräysvelvoitteita
  - Tuottajan ja kunnan yhteistoiminta pakkausjätehuollossa
- Vaaditaan muutosta
  - Verkkokaupan alustoille toissijainen tuottajavastuu
  - Pakkausten tuottajavastuuta koskeva liikevaihtorajan poistaminen
- Vilkasta keskustelua mediassa ja somessa
  - Mm. tuottajien ja kuntien yhteistyömalliin liitetty valtiontukikysymys
  - Kuljetusjärjestelmä
  - Kierrätystavoitteet ja niiden saavuttaminen

Yhteistoimintamalliin liittyvä keskustelu valtiontuesta

- taustalla L&T:n teettämä ja YM:öön helmikuun lopussa toimitettu selvitys
  - tämä ja YM:n teettämä EU-oikeudellinen selvitys saatavilla verkkosivuilta
    - https://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Ymparistonsuojelun_valmisteilla_oleva_lainsaadanto/Jatesaadospaketti
- YM:n näkemys sääntelymalli ei vastaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettua valtiontuen käsitettä, koska ns. valtion varat -kriteeri ei täyty.
- sääntelymallia ei ole tarvetta notifioida komissiolle
- valtiontukikäsitteen tulkinnanvaraisuudesta johtuen oikeusvarmuusilmoituksen tekeminen käynnistynyt yhdessä TEM:n kanssa → käsittelyyn menee kuukausia
- oikeusvarmuusilmoitus ei estä lainsäädännön valmistelua
- komissio on suositellut Suomelle vastaavan kaltaista yhteistyömallia yhdyskuntajätehuoltoon koskevassa ns. varhaisvarotusraportissaan vuonna 2018

Jatkovalmistelun eteneminen

1. Lausuntopalautteen analysointi
2. Neuvottelut ja tarvittavien muutosten tekeminen
3. Lainsäädännön arviointineuvosto
4. Kääntäminen ja laintarkastus
5. HE eduskuntaan

Akkuja ja paristoja koskevan EU-säätelyn kehittäminen

- Komissio teetättää konsultilla taustaselvityksen
  - alustavia tuloksia esitelty asiantuntijatyöryhmässä (29.4.)
  - taustalla akku- ja paristodirektiivin arviointi ja akkualan yhteenliittymän työ
- Komission ehdotus odotettavissa tänä vuonna; alustava aikataulu lokakuussa 2020
- Uusi säätelykehys: akku- ja paristodirektiivin uusiminen/ kokonaan uusi asetus?
  - lisää elinkaarinäkökulmaa
- **Konsultin tarkastelemat toimenpiteet (16 kpl):** keräysasteen nostaminen; teollisuusakuille keräystavoite; irrotettavuus, korvattavuus ja yhteensopivuus; primääriakkujen käytön rajoittaminen; muutokset kierrätysmenetelmän tehokkuuden laskentaan; kierrätyksen valvonta ja auditointi; kierrätystehokkuudet ja materiaalien hyödyntämisaste; kierrätyksen tulkintaongelmien ratkaiseminen; tuotteiden sisältämälle kierrätysmateriaalille asetettava vähimmäistaso; Li-akkujen uusiokäyttö; teollisuusakkujen keräys tuottajavastuujärjestelmään; tuottajavastuuyhteisölle reilut minimivaatimukset; paristojen ja akkujen etämyynti; pantti- ja palautusjärjestelmien tarkastelu; merkinnät; muutokset luokissa ja luokittelujärjestelmissä
- Komissio pyytää kommentteja 9.7. saakka: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12399-Modernising-the-EU-s-batteries-legislation>

Hongkongin yleissopimuksen (2009) ratifiointi

- Sopimuksen tavoitteena alusten vaaraton purkaminen niin ympäristön kuin työntekijöidenkin kannalta
- Sovelletaan lähinnä suurehkoihin kauppamerenkulun aluksiin (tilavuudeltaan > 500 (T))
- Pääosa sopimuksen määräyksistä pantu täytäntöön EU:n aluskierrätysasetuksella (EU) 1257/2013 ja sitä täydentävillä kotimaisilla säännöksillä
  - EU:n lipun alla purjehtivat alukset voidaan purkaa vain EU:n aluskierrätyslaitosten luetteloon hyväksytyissä laitoksissa.
    - Suomesta Naantalin korjaustelakka on hyväksytty luetteloon.
  - Määräyksiä aluksissa kielletyistä materiaaleista
  - Vaaralliset materiaalit ja niiden sijainti kirjattava /päivitettävä
    - > tarkastukset, menettelyt purkamisessa

Suomen ratifiointi edellyttäisi muutoksia lainsäädäntöön

- Kotimaiseen lainsäädäntöön olisi tehtävä muutoksia, jotka liittyvät lähinnä muiden, kuin EU:n jäsenvaltion lipun alla kulkeviin aluksiin
  - Hongkongin sopimus koskee kaikkia sopimukseen liittyneiden valtioiden lipun alla kulkevia aluksia
- Kansallista lainsäädäntöä tarvitaan myös Suomen lipun alla purjehtiville aluksille, jotka toimivat kansainvälisessä liikenteessä
- Satamien vastaanottolaitteista annetun direktiivin (ns. PRF-direktiivi) uudistus toteutetaan samassa yhteydessä
  - linkitys jätehuoltoon ja SUP-direktiiviin

Suomen ratifioinnin eteneminen ja aikataulu

- LVM:llä vetovastuu, valmistelu liitetty osaksi lainsäädäntöhanketta, jolla mm. saatetaan voimaan uudistetun EU:n alusjätedirektiivin edellyttämät lainsäädäntömuutokset.
- YM valmistelee omalta hallinnonalaltaan tarvittavat lainsäädännön muutokset

Aikataulu:

- Kesä 2020: valmistellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset
- Syksy 2020: HE lausunnoille
- Kesä 2021: uusi lainsäädäntö tulisi voimaan

Elvytystoimet

Hallitus on esittänyt Vuoden neljännessä lisätalousarviossa 1 milj. euroa rahoitusta muovitiekartan kokeilu- ja pilotointihankkeisiin

Määrärahalla tuettaisiin kokeiluja eri muovijätteen keräyksen toteuttamisvaihtoehdoista ja käyttäjäystävällisistä ja tehokkaista keräysjärjestelmistä sekä muovin kierrätystä koskevan tiedon lisäämisestä kuluttajille ja yrityksille.

Sillä myös kehitettäisiin ja pilotoitaisiin Green deal -toimintamallia muovien kiertotaloudessa (take-away myynti, rakentamisen muovit).

Muovitiekartan kokeilu- ja pilotointihankkeet

- EU:n valtiontukikelpoisia hankkeita, kokorajoitus 200 000 € (de minimis)
    - tarvittaessa voidaan myös harkita ryhmäpoikkeuksen käyttöä, jolloin ei de minimis -rajaa
  - Yksi tai useampia hakuja, mahdollinen vaiheistus
  - Haut auki heti kesälomien jälkeen; rahoitus sidottava vuoden loppuun mennessä, käytössä 2022 loppuun saakka
  - Mahdollisimman ”lapiovalmiita” ehdotuksia
-
- Nyt on aika valmistautua!
  - Ideat ja ajatukset tervetulleita – yhteys Merja Saarnilehtoon (merja.saarnilehto@ym.fi)

Kestävä jätteen hallinta Venäjällä –hanke

- IBA-hanke: 11.2019 – 12.2021, toiminta-alue: Barents-alueet, Pietari + Leningradin alue
  - Tavoitteet
    - Parhaiden käytänteiden jakaminen ja venäläisten toimijoiden perehdyttäminen jätehuoltouudistuksen kestävyden tukemiseksi erityisesti ympäristökasvatuksen ja viranomais toiminnan saralla
    - Suomalaisen cleantech- ja kiertotalousviennin edistäminen
    - Suomen sisäinen koordinaatio ja kehittäminen
  - Toimenpiteet
    - Räätelöidyt seminaarit, työpajat ja opintomatkat eri kohdeyleisöille, koulutus- ja viestintämateriaalin tuottaminen ja kokoaminen, Venäjän jätehuollon parissa työskentelevien suomalaisten hankkeiden ja toimijoiden osaamistarjonnan kartoitus sekä yhteistyömahdollisuuksien kehittäminen
  - Nyt työn alla:
    - Tuottajavastuukonferenssi, webinaarit suomalaisesta jätehuoltojärjestelmästä Presidenttiakatemialle, nettisivut, esitteet & infolehtiset
- Muut aiheet: jätteen erilliskeräys, kiertotalous, teolliset symbioosit

Kiitos!

Anna-Maija Pajukallio
puh. 050 461 8652
anna-maija.pajukallio@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

